

Yeni Bir Tür mü?

Yeni bulunan bir kafatası ve çene kemiği bilim adamlarına insanın atalarından biri olan "Fındık Kıran Adam" hakkında yeni ayrıntılar sağladı. Ayrıca yeni türlerin keşfi hakkında da bazı sorular ortaya attı. Etiyopya, Konso'da kazı yapan araştırmacılar *Australopithecus boisei* adlı bir hominide ait ve şimdiye değin bulunmuş en büyük kafatası ile çene kemiğini buldular.

Australopithecus boisei geniş çene kemiği ve büyük arka dişleriyle tanınıyor. Bu yüzden de ona "Fındık Kıran Adam" takma adı verilmiş. Bu, altçene kemiğinin de birlikte bulunduğu ilk *A. boisei* kafatası ama bunun yanında beklenmeyen özellikleri de var: Yanak kemikleri farklı bir tür olan *Australopithecus robustus*'a daha çok benziyor. Kafanın arkası ise *Australopithecus aethiopicus* adlı başka bir türü andırıyor. Damak, insanları içeren taksonomik grup olan *Homo*'larınkine benziyor. Bu birleşim önceki *A. boisei* kafataslarından farklı. Araştırmacılar, insanın atalarının tek bir türün de çeşitli üyelerin fosil kalıntılarının farklı olma durumuna çok ender rastlandığını söylüyorlar. Vardıkları sonuç, tek türlerin küçük ayrıntıların kaçırması ve fosilleri yanlış olarak farklı türlere bölüştüren bilim adamları için bir uyarı niteliğini taşıyor. Buna benzer farklılıklar her zaman bekleniyor. Bilim adamları buluntuların farklı tür olarak adlandırılmaları gerektiğini söylüyorlar. Son beş yıldır araştırmacılar, insanın atasının evrimsel soy ağacına yeni

dallar ekliyorlar. Bu dalların, bugün düşündüğümüz nitelikte tür olmaları gerekmiyor. Çoğu yalnızca coğrafya farklılıklarından ileri geliyor olabilir.

Paranthropus boisei olarak da bilenen *Australopithecus boisei*, modern insanların doğrudan atası değil, 2,5-3 milyon yıl önce insana giden daldan ayrılan başka bir dala ait. Bununla birlikte aynı alanda yapılan öteki kazılarda insanın doğrudan atası olan bir türün kalıntılara da rastlandı. Bu da *Homo erectus* ve *Australopithecus boisei*'nin aynı alanda birlikte yaşamış olduğunu gösteriyor. *A. Boisei*'nin 2,3 milyon yıl önceden, 1,4 milyon yıl önceye kadar yaşamış olduğu biliniyor. Yeni bulgular *boisei*'nin nasıl bitki yediği gibi bilgileri gösterebilir.

Selda Art

CNN, 1 Ekim 1997

Türkiye'de 3. İnternet Konferansı

Bu yıl 21-23 Kasım 1997 tarihlerinde ODTÜ Kültür ve Kongre Merkezi'nde düzenlenecek olan "3. Türkiye'de İnternet Konferansı" (inet-tr'97), İnternet'i tanıtmak, tartışmak, bu alandaki yeni gelişmeleri ve teknolojileri göz önüne sermek; ülkemizdeki İnternet'le ilgili kesimleri bir araya getirmek amacıyla organize edilmiştir. İnternet'i tüm boyutlarıyla irdelemek; İnternet teknolojileri ile toplumsal verimliliği artırmak ve toplumun dikkatini olabildiğince bu yöne çekmek amaçlarıyla daha önce ilk ikisi gerçekleştirilen bu ulusal boyutlu konferansa dinleyici olarak katılıma ek olarak; bildiri sunma, eğitim semineri verme ve tartışma grubu/ açık oturum düzenleme şeklinde aktif katılım da beklenmektedir. Konferans dili Türkçe'dir. Bununla birlikte, aynı bir oturumda sunulmak üzere İngilizce bildiri başvuruları da kabul edilecektir. Bildiri başvuruları ve önerileri 24 Ekim 1997 tarihine kadar iletilebilecektir. Konferansa katılım başvuruları konferans tarihine dek ilgili web ortamlarındaki başvuru formları aracılığı ile yapılabilecektir. 19-20 Kasım 1997 tarihlerinde düzenlenecek "kullanıcı ve sistem yöneticisi eğitimi" toplantılarının yanı sıra 22-23 Kasım tarihlerinde halk eğitim seminerleri kapsamında ücretsiz "İnternet'e Giriş" seminerleri verilecektir.

Her türlü iletişim için: Konferans Sekreteryası: Aygen S. KURT
aygen@knetol.cc.metu.edu.tr
Tel: (312) 210 2096 - Faks: (312) 210 1120
ODTÜ Bilgi İşlem Dairesi, İktisat Bld.21, 06531, Ankara
E-mail: inet-t97@metu.edu.tr
URL: <http://www.metu.edu.tr/infotnet03>
<http://yardim.bilkent.edu.tr/infotnet03>

Gecikmeyle Gelen İkizler

Bir kadın ne kadar yaşlanırsa çocuk doğurma şansı o kadar azalıyor, ancak tek çocuk yerine ikiz doğurma şansı artıyor. Bu olayı nasıl açıklayabiliriz?

Doğumda, yumurtacıkların oluştuğu kesecik sayısı 400 000 civarında. Ancak bu sayı menopoz döneminde sıfıra inmek üzere erginliğin birçok evresinde eleniyor. Bu elenmeyi engelleyen ve

kesecikler tarafından meydana getirilen bir etkinin var olduğu sanılıyor. Böylece, bir kadın ne kadar yaşlıysa kesecik sayısında o kadar azalma olacak ve daha az engelleyici madde salgılanacak. Bundan dolayı, iki keseciğin aynı anda erginliğe ulaşma şansı (yani ikizlerin doğumu) daha yüksek.

Alkım Özyaygın

Science vs. Health 1997

Direksiyona Elveda

Daimler-Benz firması otomobillerde direksiyonun yerini tutabilecek bir yönlendirme çubuğunun patentini aldı. Algılayıcılar sürücüye tekerleklerin ne durumda olduğunu anlatabilmek için tekerlek açısını sürekli izleyip, çubuk üzerinde bir tepki kuvveti yaratıyorlar. Bu kuvvet tekerleğin açısı ve hızına göre değişip sürücüye bir direksiyon hissi veriyor. Tekerlekler tehlikeli bir durumdaysa, tepki devresi yönlendirme çubuğunu tıttetiyor.

Murat Maga

New Scientist, 27 Eylül 1997